

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Порівняльна лексикологія англійської й української мов»

Ступінь вищої освіти *Бакалавр*

Спеціальність *035 Філологія*

Освітня програма «*Англійська мова та друга іноземна*»

Рік навчання *3, семестр 6*

Форма навчання *денна*

Кількість кредитів ЄКТС *4*

Мова викладання *англійська*

Викладач курсу

Контактна інформація
викладачів (e-mail)

Сторінка курсу в
eLearn

Канд. філол. наук, доцент, доцент кафедри іноземної
філології і перекладу Гольцова М.Г.

mariam88@ukr.net

<https://elearn.nubip.edu.ua/enrol/index.php?id=2025>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Курс "Порівняльна лексикологія англійської й української мов" є теоретичним курсом, який входить до циклу фахової підготовки, є вибірковою дисципліною та вивчається студентами на 3 курсі. Основною формою навчання є лекційні та практичні заняття. Головна мета курсу – сформувати у студентів цілісне уявлення про одну з найважливіших частин лінгвістики – лексикологію, ознайомити їх з основними категоріями лексикології, особливостями лексики в її історичному розвитку і сучасному функціонуванню та висвітлити специфічні властивості лексичної системи англійської мови у порівнянні з лексичними системами української мови. Під час викладання курсу особлива увага приділяється вивченню шляхів збагачення словникового складу, проблемам словотворення, особливостям розвитку лексикографії, ознайомленню студентів з різноманітними типами одномовних, двомовних та багатомовних словників, порівнянню функціонування сучасної англійської лексики та лексики української мови.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мови, що вивчається.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекц./ практ.)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
6 семестр				
Змістовий модуль 1. The problems of Word-formation and Semasiology in contrasted languages				
Тема 1. Contrastive lexicology in the systemic structure of language. Main notions of lexicology.	2/2	<i>Знати</i> об'єкт, предмет і завдання порівняльної лексикології англійської й української мов, її основні поняття; <i>Вміти</i> дати визначення порівняльній лексикології як лінгвістичній дисципліні; <i>Розуміти</i> взаємозв'язок порівняльної лексикології з іншими лінгвістичними дисциплінами.	Виконання завдань до практичного заняття	15
Тема 2. The etymological peculiarities of English and Ukrainian. The use of native words and borrowings in the English and Ukrainian languages.	2/2	<i>Знати</i> етимологічну характеристику словникового складу сучасної англійської та української мов, <i>знати</i> періодизацію, причини та джерела запозичень, типологію та асиміляцію запозичень. <i>Уміти</i> визначити походження слова. <i>Аналізувати</i> етимологічний склад англійської й української мов: лексику індоєвропейського /праслов'янського походження, германського/ слов'янського походження, власне англійська / українська лексика.	Виконання завдань до практичних занять	15

Тема 3. Stylistic peculiarities of English and Ukrainian vocabulary: stylistically neutral words; special terminology; barbarisms; poetical words; archaisms; neologisms; colloquial words; professional and jargon words; slang.	2/4	<i>Знати</i> стилістичну диференціацію словникового складу англійської й української мов; <i>Уміти</i> визначати спільне і відмінне в основних розрядах слів порівнюваних мов (стилістично-забарвлених, нейтральних, книжних тощо); <i>Розпізнавати</i> архаїзми, історизми, неологізми у порівнюваних мовах.	Виконання завдань до практичних занять	20
Тема 4. Morphological structure of a word. Word-formation in Modern English and Ukrainian. Productive and non-productive types of word-formation in English and Ukrainian.	2/6	<i>Знати</i> класифікацію морфем, морфологічну структуру слова, морфологічний та дериваційний методи аналізу слова; <i>Аналізувати</i> продуктивні та непродуктивні способи словотвору в порівнюваних мовах.	Виконання завдань до практичних занять	20
Модульна контрольна робота №1	/1	<i>Уміти</i> застосовувати вивчений навчальний матеріал за змістовий модуль при написанні модульної контрольної роботи.	Виконання тестової контрольної роботи	30
Всього за змістовий модуль № 1	8/15			100
Змістовий модуль 2. Semasiology. Free word-combinations and phraseological units in the English and Ukrainian languages. Territorial differentiation of English and Ukrainian.				
Тема 5. Semasiology. Contrastive studies of semantics of English and Ukrainian words. Problems of word-meaning.	2/2	<i>Знати</i> семантичну структуру слова; <i>Аналізувати</i> семантичні зміни в англійській та українській мовах: уточнення, узагальнення, погіршення, покращення значення; <i>Розрізняти</i> денотативний і конотативний аспекти лексичного значення слова, <i>знати</i> види конотацій; <i>Розуміти</i> переноси образних значень за суміжністю (метонімія), подібністю (метафора); <i>Аналізувати</i> явища синекдохи, антономазії, гіперболи, літоти, художнього порівняння, оксюморона в порівнюваних мовах	Виконання завдань до практичного заняття	15
Тема 6. Semantic relations in paradigmatics. Contrastive typology of semantic classifications of English and Ukrainian lexicon. Contrastive typology of hyponyms, synonyms, antonyms. Polysemy and homonymy as language universals. The theory of semantic field.	2/2	<i>Знати</i> семантичні класи слів в українській та англійській мовах: полісемія, омонімія, синонімія, антонімія, паронімія; <i>Уміти</i> добирати ідеографічні та стилістичні синоніми, семантичні, дериваційні антоніми; <i>Аналізувати</i> полісемію у синхронічному та діяхронічному аспектах.	Виконання завдань до практичного заняття	15
Тема 7. Free word-combinations and phraseological units in the English and Ukrainian languages. Classifications of phraseological units.	1/4	<i>Знати</i> джерела походження фразеологізмів в українській та англійській мовах, стильову ознаку їхнього використання; <i>Розуміти</i> відмінність між вільними словосполученнями та фразеологізмами. <i>Уміти</i> класифікувати фразеологічні одиниці у порівнюваних мовах.	Виконання завдань до практичних занять	15

Тема 8. Territorial differentiation of English and Ukrainian languages. Variants and dialects of the English and Ukrainian languages. Contrastive typology of the territorial variants and local dialects of the English and Ukrainian languages.	2/4	<i>Уміти</i> визначати закономірності територіальної диференціації лексики в сучасній англійській та українській мовах; <i>Аналізувати</i> діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.	Виконання завдань до практичних занять	15
9. Basics of modern lexicography. Main types of dictionaries. Some basic problems of dictionary-compiling.	1/2	<i>Знати</i> типи одномовних, двомовних та багатомовних словників в українській та англійській мовах; <i>Уміти</i> користуватися різними видами словників; <i>Розуміти</i> основні принципи укладання словників.	Виконання завдань до практичного заняття	10
Модульна контрольна робота № 2	/1	<i>Уміти</i> застосовувати вивчений навчальний матеріал за змістовий модуль при написанні модульної контрольної роботи.	Виконання тестової контрольної роботи	30
Всього за змістовий модуль № 2	8/15			100
Всього за 6 семестр	16/30			70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедайтів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Презентації повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Рекомендована література

1. A Course in Contrastive Lexicology of the English and Ukrainian Languages / Курс зіставної лексикології англійської та української мов: Навч. посібник / В. Г. Ніконова, К. П. Никитченко. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2020. 460 с.
2. Contrastive lexicology of English and Ukrainian languages: theory and practice : textbook / N.I. Andreichuk, O.A. Babeliuk. – Kherson: Publishing House “Helvetica”, 2019. 236 с.
3. Goltsova, M. Holophrastic constructions as a means of occasional word formation in English popular fiction. Cogito. Multidisciplinary research journal, XIII, no.1/March, 2021. P. 132–145.
4. Анікеєнко І.Г., Бойцан Л.Ф., Ганецька Л.В. Практикум з лексикології англійської мови. Вид. 3 / І.Г. Анікеєнко, Л.Ф. Бойцан, Л.В. Ганецька. – К. : КДЛУ, 2018. 165 с.
5. Гольцова М.Г. Antiphrasis-based folk similies in the English and Ukrainian languages. Міжнародний філологічний часопис. Київ: НУБіП України 10 (3), 2019р. С. 45 – 51.
6. Квеселевич Д.І., Сасіна В.П. Практикум з лексикології сучасної англійської мови. – “Вінниця”: Нова книга, 2018. 186 с.
7. Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Вид. 2 / І. В. Корунець. – К. : Либідь. 2013. 245 с.
8. Мостовий М. Лексикологія англійської мови. Вид. 3 / М. Мостовий. – Х.: Основа, 2018. 321 с.
9. Applied English Lexicology: A Course. – Available at: <http://eldum.phil.muni.cz>
10. Cambridge Dictionary. – Available at: <http://dictionary.cambridge.org>
11. Longman English Dictionary. – Available at: <http://www.ldoceonline.com/>
12. Macmillan English Dictionary and Thesaurus. – Available at: <http://www.macmilandictionary.com/>
13. Resources for Studying English Words and Usage, Semantics, and Textual Structure. – Available at: <http://faculty.washington.edu>
14. Thesaurus. – Available at: <http://thesaurus.reference.com>
15. <https://journals.openedition.org/lexis/>